

Programme Code: **D-08**

Programme: कलापव्याकरणपदविका-पाठ्यक्रमः

(Diploma in Kalapa Vyakarana)

Duration: **01 (One) Year**

Medium: **Sanskrit**

- पाठ्यक्रम एकवर्षात्मको वर्तते।
- पाठ्यक्रमस्य पूर्णाङ्काः 400 निर्धारिताः।
- चत्वारि पत्राणि सन्ति, प्रत्येकस्मिन् पत्रे 80 अङ्काः निर्धारिताः।
- गृहकार्ये 10 अङ्काः, उपस्थितौ 10 अङ्काश्च।
- पाठ्यक्रमः संस्कृतमाध्यमेनैव भवति।

Course Code	Title	Internal	External	Marks
D- KV101	संज्ञासन्धिज्ञानं नामप्रकरणञ्च	20	80	100
D- KV102	नामप्रकरणम्	20	80	100
D- KV103	कारकं समासश्च	20	80	100
D- KV104	तद्धित आख्यातश्च	20	80	100
Total				400

प्रथमपत्रम् – D- KV101
संज्ञासन्धिज्ञानं नामप्रकरणञ्च
अङ्काः 80

प्रथमभागः –

1.1. संज्ञाप्रकरणम् - 15	अङ्काः
1.2. सन्धिप्रकरणम् - 25	अङ्काः

द्वितीयभागः –

2.1. नाम्नि चतुष्टये प्रथमपादः - 40	अङ्काः

पाठ्यग्रन्थः –

1. शर्ववर्मकृतं कलापव्याकरणम्

सहायकग्रन्थाः

1. व्याकरणशास्त्रस्येतिहासः –
 आचार्यलोकमणिदाहालः,
 भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।
2. संस्कृत व्याकरणशास्त्र का इतिहास –
 युधिष्ठिरमीमांसकः,
 भारतीय प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, अजमेरा।
3. कलापव्याकरणम् –
 डॉ. आर. एस्. सैनी
 भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।
4. कलापव्याकरणम् -
 प्रो. जानकीप्रसादद्विवेदी,
 सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

द्वितीयपत्रम् – D- KV102

नामप्रकरणम्

अङ्काः 80

प्रथमभागः –

1.1. नाम्नि चतुष्टये द्वितीयपादः - 30 अङ्काः

द्वितीयभागः -

2.1. नाम्नि चतुष्टये तृतीयपादः - 25 अङ्काः

तृतीयभागः -

3.1. नाम्नि चतुष्टये चतुर्थपादः - 25 अङ्काः

पाठ्यग्रन्थः –

1. शर्ववर्मकृतं कलापव्याकरणम्

सहायकग्रन्थाः

1. व्याकरणशास्त्रस्येतिहासः –

आचार्यलोकमणिदाहालः,

भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

2. संस्कृत व्याकरणशास्त्र का इतिहास –

युधिष्ठिरमीमांसकः,

भारतीय प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, अजमेरा।

3. कलापव्याकरणम् –

डॉ. आर. एस्. सैनी

भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

4. कलापव्याकरणम् -

प्रो. जानकीप्रसादद्विवेदी,

सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

तृतीयपत्रम् – D- KV103

कारकं समासश्च

अङ्काः 80

प्रथमभागः –

1.1. कारकपादः- 40 अङ्काः

द्वितीयभागः –

2.1. समासपादः- 40 अङ्काः

पाठ्यग्रन्थः –

1. शर्ववर्मकृतं कलापव्याकरणम्

सहायकग्रन्थाः -

1. व्याकरणशास्त्रस्येतिहासः –

आचार्यलोकमणिदाहालः,

भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

2. संस्कृत व्याकरणशास्त्र का इतिहास –

युधिष्ठिरमीमांसकः,

भारतीय प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, अजमेरा।

3. कलापव्याकरणम् –

डॉ. आर. एस्. सैनी

भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

4. कलापव्याकरणम् -

प्रो. जानकीप्रसादद्विवेदी,

सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

चतुर्थपत्रम् – D- KV104

तद्धित आख्यातश्च

अङ्काः 80

प्रथमभागः –

1.1. तद्धितपादः - 40 अङ्काः

द्वितीयभागः -

2.1. आख्यातपादः - 40 अङ्काः

पाठ्यग्रन्थः –

1. शर्ववर्मकृतं कलापव्याकरणम्

सहायकग्रन्थाः -

1. व्याकरणशास्त्रस्येतिहासः –

आचार्यलोकमणिदाहालः,

भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

2. संस्कृत व्याकरणशास्त्र का इतिहास –

युधिष्ठिरमीमांसकः,

भारतीय प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, अजमेरा।

3. कलापव्याकरणम् –

डॉ. आर. एस्. सैनी

भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

4. कलापव्याकरणम् -

प्रो. जानकीप्रसादद्विवेदी,

सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

अध्ययनसामग्री –

1. https://archive.org/details/3_20200913_20200913_1432/%E0%A4%B8%E0%A4%82%E0%A4%B8%E0%A5%8D%E0%A4%95%E0%A5%83%E0%A4%A4%20%E0%A4%B5%E0%A5%8D%E0%A4%AF%E0%A4%BE%E0%A4%95%E0%A4%B0%E0%A4%A3%20%E0%A4%B6%E0%A4%BE%E0%A4%B8%E0%A5%8D%E0%A4%A4%E0%A5%8D%E0%A4%B0%20%E0%A4%95%E0%A4%BE%20%E0%A4%87%E0%A4%A4%E0%A4%BF%E0%A4%B9%E0%A4%BE%E0%A4%B8%20%E0%A4%AD%E0%A4%BE%E0%A4%97-%201-%20%E0%A4%AF%E0%A5%81%E0%A4%A7%E0%A4%BF%E0%A4%B7%E0%A5%8D%E0%A4%A0%E0%A4%BF%E0%A4%B0%20%E0%A4%AE%E0%A5%80%E0%A4%AE%E0%A4%BE%E0%A4%82%E0%A4%B8%E0%A4%95%20%E0%A4%9C%E0%A5%80/
2. <https://epgp.inflibnet.ac.in/Home/ViewSubject?catid=OcXGfDp/okkJITwp9YnKuA==#>
3. <https://archive.org/details/katantracalcutta1927/page/n3/mode/2up>
4. <https://archive.org/details/dli.bengal.10689.3250/page/n3/mode/2up>